

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2004r.

w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji

Na podstawie art. 43 ust. 4a ustawy z dnia 18 lipca 2001r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób wyznaczania przez wojewodę obszaru i granic aglomeracji w gminie lub na obszarach gmin.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o działce budowlanej, rozumie się przez to działkę budowlaną w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr. 80, poz. 717, z oraz z 2004r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492).

§ 3. 1. Podstawę wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji stanowią:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- 2) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;

¹⁾ Minister środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004r. w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra środowiska (Dz.U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1803, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 130, poz. 1112, Nr 233, poz. 1957 i Nr 238, poz. 2022, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 165, poz. 1592, Nr 190, poz. 1865 i Nr 228, poz. 2259 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz.1206.

- 3) decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
 - 4) wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych.
2. Obszar i granice aglomeracji wyznacza się uwzględniając zasięg sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych zakończonych oczyszczalniami ścieków komunalnych, zwanych dalej „systemem kanalizacji zbiorczej”, przy czym do tej samej aglomeracji należą tereny obsługiwane przez sieć kanalizacyjną oraz tereny, na których planuje się budowę takiej sieci, wyznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych.
 3. Granica aglomeracji powinna przebiegać wzdłuż zewnętrznych granic skanalizowanych bądź przewidzianych do skanalizowania działek budowlanych.
 4. Przy wyznaczaniu obszaru aglomeracji bierze się pod uwagę, że realizacja sieci kanalizacyjnej na obszarze aglomeracji z doprowadzeniem do oczyszczalni ścieków powinna być uzasadniona finansowo i technicznie, przy czym wskaźnik długości sieci obliczany jako stosunek przewidywanej do obsługi przez system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami i przewodami tłocznymi doprowadzającymi ścieki do oczyszczalni) nie może być mniejszy od 120 mieszkańców na 1 km sieci.
 5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się w przypadku gdy sieć kanalizacyjna będzie zlokalizowana na terenie:
 - 1) o znacznym spadku w kierunku istniejącej lub przewidywanej oczyszczalni ścieków;
 - 2) stref ochronnych ujęć wody dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę;
 - 3) objętym formą ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880).

§ 4.1. Wojewoda przystępując do wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 położonej w gminie lub na obszarach gmin występuje z wnioskiem do zainteresowanych gmin o przedstawienie w wyznaczonym terminie propozycji planu aglomeracji, przygotowanej z wykorzystaniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych.

2. Zweryfikowana przez wojewodę propozycja planu aglomeracji przedkładana jest właściwej miejscowo radzie gminy lub właściwym miejscowo radom gmin i zarządowi województwa do zaopiniowania jako projekt planu aglomeracji.

3. Niezłożenie opinii, o której mowa w § 4 ust. 2, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu planu aglomeracji, uznaje się za jego pozytywne zaopiniowanie.

§ 5. 1. Propozycja planu aglomeracji, o której mowa w §4 ust. 1 powinna obejmować:

1) część graficzną zawierającą:

- a) oznaczenie granic obszaru objętego lub przewidzianego do objęcia zasięgiem systemu kanalizacji zbiorczej gminy bądź jej obszaru współtworzącego aglomerację na mapie w skali 1:25 000,
- b) oznaczenie przez gminę znajdujących się na jej terenie oczyszczalni ścieków komunalnych, do których odprowadzane są ścieki komunalne,
- c) oznaczenie granic administracyjnych zgodne z danymi z rejestru granic,
- d) określenie skali planu w formie liczbowej i liniowej;

2) część opisową zawierającą:

- a) informację o długości i rodzaju istniejącej i planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej, o liczbie mieszkańców i o liczbie turystów w sezonie turystyczno-wypoczynkowym, obsługiwanych przez tę sieć i oczyszczalnię ścieków.

b) opis gospodarki ściekowej, zawierający informację o średniodobowej ilości powstających na terenie gminy ścieków komunalnych i ich składzie oraz o rodzaju, ilości i składzie ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji miejskiej przez zakłady przemysłowe, a także dane o zakładach przemysłowych, których podłączenie do kanalizacji jest planowane; w opisie gospodarki ściekowej należy uzasadnić określoną dla aglomeracji równoważną liczbę mieszkańców.

2. Propozycja planu aglomeracji może być sporządzona z wykorzystaniem urzędowych map topograficznych.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005r.

MINISTER ŚRODOWISKA

W porozumieniu

**MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

MINISTER INFRASTRUKTURY

UZASADNIENIE

Obowiązek wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, rozporządzenia w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, wynika z art. 43 ust. 4a ustawy z dnia 18 lipca 2001r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.).

W art. 43 ust. 2a ww. ustawy nałożono na wojewodę obowiązek wyznaczania aglomeracji, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin i zarządu województwa.

W związku z powyższym niezbędne stało się przygotowanie przepisów prawnych, które umożliwią wojewodom wyznaczanie aglomeracji. Umożliwi to projekt niniejszego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 43 ust. 4b ww. ustawy, uwzględnia koszty rozwoju i eksploatacji systemów kanalizacji zbiorczej oraz gęstość zaludnienia.

W projekcie rozporządzenia, w § 3 ust. 4 przyjęto wskaźnik opłacalności finansowej realizacji sieci kanalizacyjnej wynoszący 120 mieszkańców na 1 km sieci. W § 3 ust. 5 przewidziano trzy przypadki, w których stosowanie tego wskaźnika może być wyłączone. W szczególności przedmiotowego wskaźnika nie stosuje się gdy sieć kanalizacyjna będzie realizowana na terenie o znacznym spadku w kierunku istniejącej lub przewidywanej oczyszczalni ścieków. Wyłączenie to jest uzasadnione głównie niższymi nakładami finansowymi niezbędnymi do ułożenia sieci kanalizacji grawitacyjnej. Istotne znaczenie ma również zachowanie właściwych warunków wodno – glebowych na terenach objętych siecią kanalizacyjną (w niektórych przypadkach zastosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków może naruszać warunki wodno glebowe terenu oraz powodować erozję zboczy).

Pozostałe dwa przypadki, w których dopuszcza się odstępstwo od wskaźnika wynoszącego 120 mieszkańców na 1 km sieci mają na celu ochronę zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem, polegającą głównie na zabezpieczeniu stref ochronnych ujęć wody dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tak aby odpowiadała ona wymaganym parametrom oraz ochronie obszarów cennych przyrodniczo objętych formą ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880).

W projekcie rozporządzenia określony został sposób postępowania przy wyznaczaniu obszaru i granic aglomeracji przez wojewodę, począwszy od sposobu ustalania, jaki obszar stanowi obszar aglomeracji aż do sporządzenia projektu planu aglomeracji. Jest to możliwe przy spełnieniu określonych założeń i wskaźników, które zawiera projekt rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia określa także inne czynności związane z wyznaczaniem obszaru i granic aglomeracji, takich jak sporządzenie projektu planu aglomeracji na mapie.

W art. 208 ust. 3 ustawy Prawo wodne nałożono na wojewodę obowiązek wyznaczenia aglomeracji, w terminie do 31 marca 2005r. W związku z powyższym zaproponowano aby przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie z dniem 01 stycznia 2005r, tak aby możliwa była realizacja tego obowiązku.

Projekt niniejszego rozporządzenia nie zawiera norm technicznych podlegających obowiązkowi notyfikacji.

Ocena Skutków Regulacji
rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i
granic aglomeracji.

I. Konsultacje.

Przygotowany projekt rozporządzenia został poddany konsultacjom z następującymi instytucjami:

- Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
- Krajowa Rada Gospodarki Wodnej
- Państwowa Rada Ochrony Środowiska
- Państwowa Rada Ochrony Przyrody
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- Wojewodowie
- Marszałkowie Województw
- Dyrektorzy RZGW
- Biuro Wspierania Lobbingu Ekologicznego
- Centrum Prawa Ekologicznego
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
- Instytut na Rzecz Ekorozwoju
- Instytut Ochrony Środowiska
- Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie”
- Krajowa Izba Gospodarcza
- NSZZ „Solidarność”
- OPZZ
- Polska Akademia Nauk
- Polski Klub Ekologiczny
- Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”
- Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Klub Gaja”
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych

Projekt rozporządzenia został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska.

II. Definicja problemu

Obowiązująca od 1 stycznia 2002 roku ustawa - Prawo wodne wprowadziła w art. 43 ust. 2 definicję aglomeracji, czyli teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Pojęcie aglomeracji jest w prawodawstwie polskim pojęciem nowym. Swym zasięgiem aglomeracja może obejmować miejscowości jednej lub więcej gmin. Dlatego też niezbędne stało się znowelizowanie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne tak, aby możliwe było wyznaczanie obszaru i granic aglomeracji. Aglomeracje o wielkości powyżej 2000 równoważnych mieszkańców powinny być wyposażone zgodnie z ww. ustawą w kanalizację i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

W ustawie zawarto delegację do wydania przez Ministra Środowiska rozporządzenia w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji.

W projekcie ww. rozporządzenia określono sposób wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, który będzie podstawą do wyznaczenia przez wojewodę obszaru i granic aglomeracji.

III. Wpływ na sektor finansów publicznych.

Gminy wchodzące w skład aglomeracji korzystać będą ze środków krajowych i zagranicznych funduszy ekologicznych na realizację zadań w zakresie wyposażenia aglomeracji w kanalizację i oczyszczalnie ścieków komunalnych.

Przewiduje się, że na terenie kraju konieczne będzie wykonanie 1378 planów aglomeracji – tyle, ile aglomeracji aktualnie określono w „Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych”, zatwierdzonym przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003r. Koszt przygotowania propozycji planów aglomeracji zawierać będzie

koszt ewentualnego zakupu przez gminy map topograficznych (około 11 000 zł dla wszystkich województw) dla przygotowania części graficznej propozycji planu aglomeracji oraz koszt przesłania pocztą propozycji planu aglomeracji do urzędów wojewódzkich przez gminy (około 5000 zł we wszystkich województwach). Sporządzenie map aglomeracji – naniesienie na mapy topograficzne granic aglomeracji oraz przygotowanie części opisowej propozycji planu aglomeracji – zostanie wykonane w zakresie obowiązków własnych urzędów gmin, podobnie jak ich weryfikacja przez urzędy wojewódzkie.

W przypadku uwag gmin do projektu planu aglomeracji należy się liczyć z dodatkowym kosztem zakupu pewnej ilości map topograficznych dla sporządzenia nowych planów aglomeracji. Ilość ta jest jednak nie do oszacowania.

Powyższe wydatki będą pokrywane ze środków na bieżącą obsługę i działalność urzędów gminnych i wojewódzkich.

Pierwsze wyznaczenie przez wojewodów aglomeracji nastąpi, zgodnie z ustawą - Prawo wodne w terminie do 31 marca 2005r.

IV.Wpływ na rynek pracy.

Wprowadzenie rozporządzenia, nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

V. Wpływ rozporządzenia na rozwój regionalny.

Wyznaczenie aglomeracji na terenie kraju spowoduje porządkowanie gospodarki ściekowej według przepisów dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach zdefiniowanych jako aglomeracje. W skład aglomeracji mogą wchodzić jedna lub więcej miejscowości gminnych. Wyznaczenie aglomeracji umożliwi kierowanie środkami krajowymi i zagranicznymi funduszy ekologicznych na uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracjach – budowę, rozbudowę bądź modernizację kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych.

VI. Podmioty objęte rozporządzeniem.

Projekt rozporządzenia obejmuje swym zakresem urzędy wojewódzkie i gminne. W urzędach wojewódzkich i gminnych przygotowywane będą propozycje i projekty planów aglomeracji.

VII. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Włączenie danego obszaru do obszaru aglomeracji wynika z określonych w rozporządzeniu założeń i wskaźników. Z obszaru aglomeracji ścieki komunalne powinny być odprowadzane kanalizacją do oczyszczalni ścieków komunalnych. Obszary nie włączone do obszaru aglomeracji charakteryzują się zbyt niską gęstością zaludnienia, aby była tam uzasadniona ekonomicznie budowa kanalizacji. Na takich obszarach należy stosować inne niż kanalizacja systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, np. przydomowe oczyszczalnie ścieków.

VIII. Wyniki konsultacji społecznych.

W trakcie konsultacji społecznych do Ministerstwa Środowiska wpłynęły opinie dotyczące projektu rozporządzenia od:

1. Wojewody Śląskiego,
2. Wojewody Dolnośląskiego,
3. Wojewody Pomorskiego,
4. Wojewody Zachodniopomorskiego,
5. Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego,
6. Wojewody Podlaskiego,
7. Wojewody Łódzkiego,
8. Wojewody Małopolskiego,
9. Wojewody Wielkopolskiego,
10. Wojewody Podkarpackiego,

11. Wojewody Lubuskiego,
12. Wojewody Mazowieckiego,
13. Wojewody Świętokrzyskiego,
14. Wojewody Opolskiego,
15. Wojewody Lubelskiego,
16. Marszałka Województwa Śląskiego,
17. Marszałka Województwa Podkarpackiego,
18. Marszałka Województwa Wielkopolskiego,
19. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego,
20. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego,
21. RZGW w Krakowie,
22. RZGW w Warszawie,
23. RZGW w Gliwicach,
24. RZGW we Wrocławiu,
25. NFOŚiGW,
26. Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie,
27. Krzysztofa Barbeki z Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Przekazane przez powyższe podmioty opinie dotyczyły w szczególności propozycji zmiany przepisów rozporządzenia poprzez określenie, że gminy sporządzają i przedkładają wojewodzie propozycję planu aglomeracji, ponieważ materiały źródłowe do ich wykonania, tj. m.in. studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego znajdują się w siedzibach gmin, a nie w urzędach wojewódzkich. Propozycje te uwzględniono w projekcie rozporządzenia w § 4.